

Vzpomínky

Začalo pršet. Drobné kapičky ledově studené vody bubnovaly o okenní parapet u mého pokoje. Venku se pomalu stmívalo, mlha téměř pohltila i ten zbytek světla, co dodával tomuto počasí alespoň trochu optimismu.

A to chci jít ven, pomyslel jsem si. Stál jsem za oknem. Koukal jsem se na svižný déšť, poslouchal jsem ho, naslouchal jsem mu. Říkal, že bych měl jít. Že bych měl jít ven, ven k jejich hrobům. Projevit úctu, ať vědí, že jsem na ně nikdy nezapomněl.

Tak jsem se tedy sebral z domu a vyrazil. Přes mou tenkou bundu na mě útočily mrazivé jehličky větru ze severu, který letos přišel nečekaně brzo. Zabořil jsem ruce ještě hlouběji do kapes, krk zasunul více do bundy. Ale nezastavil jsem se, neotočil jsem se a nešel jsem zpět do tepla domova.

Pomalu jsem se blížil k místnímu hřbitovu. Kolem mě panovala tma. Cestu jsem poznal jen díky mihotavému světlu plamínek svíček, které už byly zapáleny na jiných hrobech a nezhasly. Je pravda, že jsem si mohl posvítit baterkou, kterou nosím v kapse, ale tráva, podél níž jsem šel, mi šeptala, ať nekazím atmosféru.

Stará brána ze studeného matného kovu děsivě zavržala, když jsem ji otevřel. Ale nelekl jsem se, předem mě na to sama upozornila.

Stromy se ke mně skláněly a mávaly mi větvemi. Jeden jírovec mařal mě dokonce povzbudivě poplácal po rameni. Všechny lípy švelily listy a šustivými tichými hlasy mi radily, kudy mám jít, abych v té změti náhrobků nezabloudil. Duby mě pozorovaly pronikavými pohledy, ale nebyla v nich nenávist a neděsily mě.

Celé okolí bylo zahaleno v tichu, jen sem tam se ozval zvuk vřeštící kočky, co ležela na hřbitovní zdi a skoro to vypadalo, že odtud steče. Jako by nebyla kočkou, ale podivnou černočernou hmotou se slunečníma očima.

Došel jsem až k jejich hrobům. Všechny byly vedle sebe. Již na nich hořelo pár svíček, nebyl jsem sám, kdo si na ně vzpomněl a kdo šel uctít jejich památku. Na žulových kamenech ležely více či méně zvadlé květiny a věnce s černými stuhami.

Já si na ně také vzpomněl. Vlastně jsem na ně myslel téměř pořád. Byli mí přátelé. Přátelé až do smrti...

Dřepl jsem si k jednomu z hrobů. Z kapsy jsem vytáhl červenou hřbitovní svíčku s černým poklopem a zapalovač. Svíčku se mi podařilo zapálit až na několikátý pokus, protože déšť přetrvával, nepolevoval, ani se nestupňoval.

Položil jsem ji na náhrobek a chvíli jsem se jen díval na její plamen, který se vykrucoval do všech směrů. Ptal jsem se ho, proč to dělá. Odpověděl mi, že tančí tanec vábení. Zeptal jsem se ho, co nebo koho vábí. Řekl, že vábí smrt. Nevěřil jsem mu to.

Odvrátil jsem od něj zrak, koukl jsem se na náhrobní kameny a znova si přečetl jména, která na něm byla vytesána. Smutně jsem se pousmál.

„Vidíš, Jardo, ty zrovna jsi věřil, že tu válku všichni přežijeme. A z naší party jsem zbyl jen já," zašeptal jsem do ticha a tmy. Můj hlas se lehce třásl. Nikomu to ovšem nevadilo, ani té vrískající kočkohmotě.

„Byl jsi fakt dobrý kamarád, dobrý bojovník a muž se srdcem na pravém místě... Nezasloužil sis to," promluvil jsem k náhrobku, přes stepové vystoupení maličkých kapek to ale téměř nebylo slyšet.

V mysli mi vytanula vzpomínka na ten den. Jeden z nás zapomněl zhasit petrolejovou lampu, co jsme měli, a Němci kvůli tomu odhalili naši přesnou polohu. Pak už se všechno seběhlo příliš rychle – střelba, výkřiky, krev. Předstíral jsem mrtvého, jinak by mě bývali byli zabili také.

„Nikdo si to nezasloužil," pověděl jsem. Listy nedaleké lípy přitakaly.

„Nechápu to. Malicherné války o moc, o peníze, o území. Stojí to tolik životů," pošeptal jsem temnější tmě, jež se vedle mě posadila.

Uvelebil jsem se v mokré trávě a přitáhl jsem si kolena k bradě. Už když jsem sem šel, slíbil jsem si, že nebudu brečet. Ale teď je to opravdu těžké. Všechny ty chvíle, co jsme spolu... Nemyslel jsem si, že to skončí tak brzy.

„Měl jsem jim pomoci a nebýt srab!" křikl jsem do prostoru. Avšak v polovině věty se mi zlomil hlas.

Nečekal jsem odpověď. Ale dostalo se mi jí. Od té temnější tmy sedící vedle mě a nabývající humanoidní tvar.

„Tak proč jsi to neudělal?" zaskřehotala tma hlasem, jenž mi v mozku rezonoval a vytvářel nekonečné množství ozvěn. Chytil jsem se za hlavu.

„Bylo jich moc a my byli nepřípravení," odvětil jsem potichu. Třásl jsem se. Nejen chladem, který mi prostupoval tělem, ani kvůli neustávajícímu dešti.

„Ty jsi byl vždycky ten zbabělý, co si chtěl zachránit jen vlastní krk, že ano?" Tma se stávala ještě temnější než temnou, měnila svůj tvar a cvakala hvězdami, co ukradla z oblohy, jako by to byly její zuby. Váhavě jsem přikývl. Tma to věděla. Jako by byla já a já byl ona.

„Sebestředný, jsi tak sebestředný..." dorážela na mě temnější než temná tma. Odněkud vytáhla skomírající dohořívající svíčku a ukázala mi ji. Držela ji v dlani utkané z měsíčního paprsku.

„Co to je za svíčku, tmo?" vyhrkl jsem a podíval se jí do bezedných očí, které byly všude a tady zároveň.

Ona se zasmála. Skřípavě, sípavě a rozhodně děsivě.

„Tak ty si myslíš, že jsem tma?" smála se dál. Hvězdy místo jejích zubů se v měsíčním světle zaleskly a déšť přidal na intenzitě. Mráz se mi zařízl až do morku kostí.

„Nejsem tma, miláčku. Já jsem smrt. A tohle není svíčka. Tohle je tvůj život," zachechtala se a rozverně sfoukla onu bílou svíčku. Pak její temnota pohltila prostor a hvězdy spadly na zem.